

Karakaşlı ve Koptaş: ‘Lobi’yi negatif bağlamda kullanmakta neden ısrar ediliyor?

Posted on 25/12/2014

Karasu'nun 'Fethullahçılar, bu Ermeni Lobisi ve Hristiyanlarla daha fazla ilişkidirler' açıklaması üzerine Agos Gazete'sinde 'Yine Ermeni Lobisi' başlıklı bir yazı yayımlanmış, Rober Koptaş ve Karin Karakaşlı'nın eleştirilerine yanıt Musatafa Karasu'dan gelmişti. Karasu, Özgür Gündem'de kaleme aldığı yazıda 'tespitimi ortaya koydum, kastım yoktu' demiş ve kendisinin 'töhmetsizce bırakıldığını' ifade etmişti.

Karin Karakaşlı ve Rober Koptaş, Karasu'ya bir cevap daha hazırladı. Karakaşlı, 'Lobi sözünün Ermeniler için tüyler ürpertici bir kavram olduğunu' hatırlatıp, sözün kullanımında geri adım atılmamasını anlamlandıramadığını belirtirken; Rober Koptaş 'ısrarla ve art arda gelen "lobi" imaları, "Bizim pratiğimiz ortada, bunu doğru anlayın!" çıkışları, ağızda acı bir tat bırakıyor' diyor.

KARIN KARAKAŞLI: BU SÖYLEMDE ISRAR NEDEN?

Söze öncelikle Kürt özgürlük ve halk hareketinin farklı lider isimleri ile polemikte görülmenin, bu şekilde sunulmanın rahatsızlığımı dile getirerek başlamak isterim. Siyaseten durduğum çizgi, bu mücadeleyi Kürt halkı dışında ifade ettiği geniş muhalefet etme zemini ve hali hazırdaki düzene yegane karşı koyma ihtimali olarak görme şeklindedir ve konuya dair sayısız yazım bu yaklaşımın ifadesidir. Dolayısıyla en küçük bir eleştiri ya da söylemsel uyarıda bulunulduğunda sürekli olarak ideolojinin Ermeni Soykırımı'na yaklaşımının hatırlatılmasına hacet yok. Gazetemiz bu konuda Kürt hareketinin her siyasi adımını yakından izlemiş, izlemeye de devam edecektir. Parti içerisinde de pek çok Ermeni

arkadaşımız aktif olarak görev yapmaktadır.

O kısacık eleştiri ile Mustafa Karasu'nun ifade ettiği gibi bir zorlama yaptığım ya da kimseyi töhmet altında bıraktığım kanaatinde değilim. Mesele aslında çok basit: Lobi sözü Ermeniler için tüyer ürpertici bir kavram ve bütün hatırlatma, açıklama ve söylemsel eleştirilere rağmen halen bu sözün kullanımında geri adım atılmamasını anlamak bizler için hiç de kolay değil.

Ermeni toplumu için 'lobi' kavramı, devlet tarafından bilinçli olarak 'hain işbirlikçi' yaftası ile birlikte, ihanet etme, devlet aleyhine çalışma anlamlarında kullanılagelmiş, bu kullanımla da yerleşmiştir. KCK Yürütme Konseyi Eşbaşkanı Bese Hozat'ın, sonradan düzelttiği "Türkiye'de resmî devletin dışında, bir de paralel devletler vardır. Mesela Gülen Cemaati paralel bir devlettir. İsrail lobisi, yine milliyetçi Ermeni ve Rum lobileri, paralel birer devlettir" sözlerinden başlayarak KCK Yürütme Konseyi Üyesi Mustafa Karasu'nun "Fethullahçılar, bu Ermeni Lobisi ve Hristiyanlarla daha fazla ilişkidedirler. Ama ilginçtir, en fazla da Fethullahçılar, Alp-Eren ocaklarıyla bu Hristiyanlara ve Ermenilere karşı yönelim içerisine girdiler" şeklindeki açıklamalarına uzanan çizgi, bu hedef gösteren yaklaşımın tekrarından ibaret.

Son örnekte, Karasu'nun çözüm süreci konusunda düşman ilan ettiği Gülen hareketini 'Ermeni lobisi ve Hristiyanlarla daha fazla ilişkide' gösteren söylemini, benim başka türlü okuma şansım yok. "Tarafta gazetesinin Fetullahçı çevrelerin Ermenilere karşı görünüşte olumsuz bir yaklaşım içinde olmamaları, hatta Ermenilerle iyi ilişki içinde görünür olma durumları" şeklindeki ilave açıklamasında da bu sorunlu vurgu devam ediyor.

Madem 'hassasiyet' anlaşılmaktadır, gereği yerine getirilip artık bu kavramın kullanımından imtina edilebilir. Ancak Karasu'nun eleştirilere cevaben yaptığı açıklamada "Lobilerin eleştirdiğimiz yanları olsa da o söyleşide buna da bir olumsuz anlam yüklemedim. Lobilerin tabii ki Ermeniler açısından olumlu işlevleri vardır. Lobi yapmak, lobiye sahip olmak

kötülenecek, eleştirilecek bir durum değildir” sözlerinden bu kavramın kullanımında ısrar edileceği görülüyor.

O zaman ‘lobi’den neyin kastedildiğini açıklıkla ifade etmek gerek. Kimdir bu lobiler? Neden her bir sözü incelikle tartılarak söylenmiş Gülen cemaati ile ilgili bir siyasi analizde Ermeni, lobi, Hıristiyan sözlerini bu kadar rahat ve muğlak kullanabilmekte, bunun yarattığı rahatsızlık kerelerdir ifade edilirken aynı söylem neden ve ısrarla tekrar edilmektedir?

Karasu’nun açıklamalarında maalesef bu en temeldeki sorulara dair bir yanıt bulamadım. Söz konusu eleştirilerimize yönelik “Sadece Özgürlük Hareketi’ni doğru anlama ve yorumlama içinde olunmasını öneriyorum” yaklaşımını da yukarda bahsettiğim yaklaşım ve birikimim açısından yalnızca üstten ve kırıncı bir ifade olarak algılıyorum.

Ve nihayet, ayrıntılar mühimdir; büyük söylemler küçük adımlarla sınanır. Mustafa Karasu’nun söz konusu açıklamada Agos yayın yönetmeni Rober Koptaş’ın ismini “Robert Kopbaş” olarak yazması bile ve yazması dahi bize hassasiyetin ta nerelerden başlaması gerektiğine dair çok şey söylemektedir.

ROBER KOPTAŞ: ‘LOBI’ TARİH DERS KİTAPLARINDAKİ ‘ZARARLI CEMİYETLER’İN BUGÜNKÜ VERSİYONU GİBİ

Mustafa Karasu’nun, Fethullah Gülen cemaatinin Ermeni ve Hıristiyan lobileriyle bağlantılarına dikkat çektiği ve geçen haftaki Agos’ta eleştirdiğimiz sözlerine açıklık getirme ihtiyacı duyması şüphesiz ki değerli. Değerli, çünkü Kürt hareketinin, bugün Türkiye ve Mezopotamya coğrafyasında “teferruat, bakiye, küsurat” düzeyine inmiş Ermeniler ve Hıristiyanlarla kurmaya çalıştığı ilişkiye önem verdiğini gösteriyor. Bu hassasiyet, kanın oluk oluk aktığı bu cangılda elbette ki hor görülemez.

Ancak açıklamanın içeriğinin aynı ölçüde tatmin edici olduğunu söylemek mümkün değil. Değil, çünkü Karasu, Özgür Gündem’de yayımlanan bu açıklamasında sıkça, Kürt siyasi hareketinin temsilcisi olan PKK-KCK-HDP-DBP çizgisinin, “halklar, Hıristiyanlar, Ermenilerle ilgili” “pratiğine” bakmamız gerektiğine vurgu yapsa da, söylemin de pratiğe pekâlâ dahil, ona içkin olduğunu unutuyor.

Karin Karakaşlı’yla birlikte, bir halkın temsilcileri olarak değil (haşa!), ama memleket meseleleri üzerine kafa yoran iki bağımsız birey olarak Mustafa Karasu’ya yönelttiğimiz eleştiriler, daha önce çeşitli PKK yöneticileri tarafından defaten tekrarlanmasına ve defaten düzeltilmeye çalışılmasına rağmen, “Ermeniler, Hıristiyanlar, lobi” kavramlarının yine ve yeniden negatif bir bağlamda (bugünün ötekileri olan “Fethullahçılarla bağlantı”) dillendirilmesine dairdi.

Evet, Kürt siyasi güçlerinin ağırlıklı olduğu coğrafyada, ‘Kürdistan’ın güneyinde (Irak Kürdistanı, Başûr), kuzeyinde (Türkiye Kürdistanı, Bakur) ve batısında (Suriye Kürdistanı, Rojava), bugün çok az sayıda kalmış olsalar da Hıristiyanlar ve Ermeniler, görece daha olumlu şartlar altında yaşıyorlar. Evet, Kürt hareketinin Abdullah Öcalan’ın şekillendirdiği ideolojisi, bütün bölge halkların eşit, özgür, demokratik özyönetimini savunuyor. Evet, misal Diyarbakır’da Surp Giragos Kilisesi’nin yok olup gitmekten Diyarbakır Belediyesi’nin çabaları sayesinde kurtulması; misal Rojava’daki özerk yönetime Ermeni, Asuri, Arap Hıristiyan topluluklarının temsilcilerinin de katılması gibi yüz ağartan örnekler var bu coğrafyada. Ancak, bu olumlu tablonun yanında, bugün hâlâ bölgede Ermeni ve Hıristiyan kimliğini açıklamaktan korkan insanların varlığı, geçmişte yok edilen birlikte yaşamı yeniden kurmanın aslen imkânsız düzeyine varması, bu hale nasıl varıldığı üzerine hakkıyla durulmaması, talan edilen malın mülkün üzerinde oturmaya devam eden geniş bir nüfus, Türkiye’nin soykırım gerçeğiyle yüzleşmesi için Kürtlerin payına düşen yükün Kürt hareketi tarafından ne kadar sırtlanıldığı, bu konudaki özeleştirisinin ne kadar sahici bir politik ve yaşamsal zemine, “pratiğe” oturtulabildiği gibi çok derin sorular, aslen derin yaralar da var unutulmaması gereken.

Madem Surp Giragos Kilisesi'ni örnek verdik, daha 1980'lere kadar cemaati olan ve sapasağlam ayakta olan bu kilisenin 20 yıl içinde hangi şartlarda harabeye döndüğünün kısa ve öz tarihi üzerine düşünmek bile, bu yaralara ve geçmişe eleştirel, hareketin pek sevdiği tabirle ve daha geçenlerde bizzat Öcalan'ın da yaptığı gibi "özeleştiril" gözlerle bakma gereğini açık eder. Ben diyorum ki, bu özeleştiril hakkıyla yapılmadan, "Bizim pratiğimiz ortada, bundan tatmin olmamak şımarıklıktır" anlamına gelen tepkiler, eşitler arasındaki bir ilişkiyi değil, astla üst arasındaki hiyerarşik bir ilişkiyi işaret eder. Ve biz Türkiye'nin azınlıkları, azaltılmışları, bu söylem ve ilişki kurma biçimine Türkiye'nin geçmişteki ve bugünkü iktidarlarından dolayı fazlasıyla aşınayız.

Hal böyleyken, Türk ve Kürt halkları ve tüm insanlık adına onurlu bir barışla sonuçlanmasını canı gönülden dilediğimiz çözüm sürecinin türlü aşamalarında, türlü güncel tartışmalarda, akla her ne hikmetse hemen "Ermeni ve Hıristiyan lobilerinin" gelmesini eleştirmek de gayet doğal. Kürt hareketi açısından, müzakere yürütülen AK Parti hükümetiyle bugün ortak hasım konumunda olan Gülen cemaatinin "sinsi planlarını" açık etmek amacıyla verilmiş bir demeçte, cemaatin Ermenilerle, Ermeni lobileriyle ilişkisine dikkat çekmek ve bu iddianın altını doldurmamak doğal olarak tepki çekecektir.

Misal, bu sözler karşısında, tam da 2015 öncesinde, soykırımın yüzüncü yıldönümünde, "lobi" tabirini ısrarla bu negatif bağlam içinde kullanmak neye hizmet ediyor diye sormak gerekmez mi? Ya da, yine misal, bu "lobi"lerin içinde tahayyül edilebilecek, misal, Taşnaktsutyun Partisi Amerika'da bizzat HDP eşbaşkanıyla temasta bulunurken "lobi" olmuyor da, Gülen cemaatinin birtakım mülahazalarla diyalog kurduğu Ermeni dernekleri mi lobi oluyor diye sormak anlamsız mı? Bu bakımdan "lobi", İnkılap Tarihi ders kitaplarında kafamıza zorla sokulan "Kurtuluş Savaşı sırasındaki zararlı cemiyetler: 1. Kürt Teali Cemiyeti, 2. İngiliz Muhipleri Cemiyeti, 3. Mavri Mira Cemiyeti, 4. Patrik Zaven Efendi'nin çalışmaları" saçma sapan tekerlemesindeki "Zararlı cemiyetler"i hatırlatmıyor mu size de?

Evet, Türkiye'de bir kişi, kurum veya grupla ilgili olumsuz bir algı yaratmak istediğinizde,

onun “Ermeniliğine” veya Ermenilerle ilişkisine vurgu yapmak çokça başvurulan bir yoldur. Ama bu sağ, ama bu milliyetçi, ama bu ırkçı bir yoldur. Kürt hareketinin bu yola öyle veya böyle meyletmemesi gerektiğine işaret etmek, illa kötü niyetle mi açıklanır?

Karasu’nun eleştirilerimizden kişisel bir acı ve üzüntü duyduğunu, özellikle çocukluğunun Sivas’ından aktardığı hatıralar dolayısıyla anlamamak mümkün değil. Böyle bir yazı içinde hemşeriliğe vurgu yapmak garip görünebilir, ancak ben de Sivas’lıyım. Ailem, Sivas’ın bugün adı Akdeğirmen’e çevrilmiş Tavra köyündendi. Tavra, 1915 öncesinde Ermenilerin yoğunlukta yaşayıp değirmencilikle uğraştığı bir köydü. Köyün meşhur Surp Nişan Kilisesi Cumhuriyet döneminde cephaneliğe çevrildi ve bugün de askeri arazi içinde tutsaktır. Ancak dikenli teller ardından fotoğrafını çekebilirsiniz, o da gizli saklı. Tavra’dan geriye bugün o tutsak Surp Nişan dışında neredeyse hiç iz kalmadı. “Tavra’nın Surp Nişanı, bütün Sivas’ın şanı / Tavra’yı sevmeyenin, yoktur dini imanı / Hey Tavrallı Tavrallı, paraları turalı / Görmedi senin gibi, bu cihan kurulalı” türküsü, bu izlerin sonuncularından biridir. Daha doğrusu biriydi... Halk müziğinin en büyük derleyicilerinden olan Muzaffer Sarısözen, bu türküyü, Surp Nişan kelimelerinin üzerini çizerek şöyle geçirmiş kayıtlara: “Gemici başı mısın, cevahir taşı mısın / Sana bir nişan versem, koynunda taşır mısın / Hey tavrallı tavrallı, paraları turalı / Görmedim senin gibi, bu cihan kurulalı.”

Ülkemizin tarihi, bu tip silmeler, yok saymalar, yok etmeler üstüne kurulu. Bunu, zaten en derinden yaşamış olan Kürt halkına ve onun temsilcilerine anlatmaya kalkacak değilim. Ancak bu tarih içinde ne tür failikler, ne tür aktörlükler, ne tür ortaklıklar, ne tür hata ve sevaplar işlendiği de, bugün artık hakkıyla kayda geçmeli, zihinlere nakşolmalı. Bu henüz tam anlamıyla yapılmadan, ısrarla ve art arda gelen “lobi” imaları, “Bizim pratiğimiz ortada, bunu doğru anlayın!” çıkışları, ağızda acı bir tat bırakıyor. Hele, ortak tarihe, ortak coğrafyaya, masumiyet çağlarına yapılan göndermeler de, bu zamanda posası artık çoktan çıkmış “Benim de Ermeni arkadaşlarım var!” sığlığının ötesine maalesef ki geçmiyor. Bu vasattan uzaklaşabilirsek, “lobi”nin ardında bence çok değerli bir tartışma var.

Kaynak: Agos.com.tr